

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Tertia. De Subjecto, & termino Generationis, & Corruptionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

QUÆSTIO III.

De subiecto & termino Generationis & Corruptionis.

I. In hac quæstione quæritur de subiecto & termino Generationis & Corruptionis, tam in ratione mutationis, quàm in ratione productionis, tam de termino formali, qui etiam quo & incompletus dicitur, quàm totali, seu principali, vel primario & completo, qui etiam qui dicitur, nam in creaturis generans duplicem habet habitudinem realem ad duos terminos, ambos verè dependentes à generante, unam scilicet ad compositum, quod primò generatur, & alteram ad formam, per quam ipse terminus totalis in esse producitur, velut per partem magis principalem. Hoc natato

II. Dico I. Loquendo de Generatione, in ratione mutationis, subiectum ejus est vel materia prima, vel vices gerens materia; terminus verò ad quem est forma. Ita Scotus in 1. d. 2. q. 7. K.

Probatur primò, ex Autoritate Aristotelis 1. Gen. t. 24. ubi ait: Est autem & materia maxime quidem & proprie subiectum Generationis & corruptionis susceptibile. Si ergò est Generationis susceptibilis, erit subiectum tam denominationis, quàm inhætionis, cum forma denominet id, in quo recipitur, & talia accidentia non distinguunt subiectum in quo, à subiecto circa quod, ut contingit de scientiis habentibus subiecta in quibus distincta à subiectis circa quæ; unde in proposito non valet distinctio, Bannes, allegatum testimonium intelligendum de subiecto, circa quod exercetur Generatio substantialis, etenim accidentia, quæ non sunt operationes potentiarum, seu actiones, quibus potentia tendunt in propria objecta vitaliter, non habent objecta distincta, in quibus recipiantur & circa quæ versentur, quare si in composito reciperetur Generatio in ratione mutationis, ipsum diceretur subiectum inhætionis, denominationis, & circa quod; nam quia mobile est subiectum motus, illumque recipit, ab illo denominatur & subiectum circa quod dicitur.

Probatur secundò, quia materia est, quæ in Generatione transit à privatione formæ ad formam & quæ mutari dicitur; ergò est subiectum inhætionis; nam ut ait Aristoteles 5. Phys. t. 12. de mutatione loquens, cui inest, illud mutatur. Denique compositum esse nequit, nam dum exercetur Generatio, compositum nondum est, vel non intelligitur esse; tum, quia ipsum non manet sub utroque termino mutationis, nec mutari dicitur, sed produci; ergò nequit statui subiectum Generationis compositum, quod volebat Bannes, quem etiam in hac impugnavi probatione.

II. Probatur secunda pars: Quia Generatio, in ratione mutationis, est relatio fundata in materia ad formam, per quam subiectum ipsum præciso quocunque alio mutatur ipsaque formâ habitâ cessat ipsa mutatio; sed contra primam partem sic

Non potest esse compositum quia illud non mutatur.

Terminus est materia.

Arguitur: Generatio, in ratione mutationis, quamvis extrinsecè sit substantialis, intrinsecè tamen & formaliter est accidens; ergò non subiectatur in materia; probatur consequentia: in materia prima non datur quantitas, in qua omnia alia accidentia subiectantur; ergò nec dabitur in ea Generatio, cum deberet subiectari in quantitate, consequenter non materia, sed compositum erit subiectum mutationis. Verùm tamen respondeo, negando consequentiam, cujus probationis Antecedentem distinguo, pro secunda parte: Est subiectum accidentium absolutorum, concedo; relativorum, nego; hæc enim possunt subiectari in materia: ratio autem, cur in materia non possint subiectari accidentia absoluta, non provenit ex sua imperfectione, & ex parvitate entitatis, nam materia est perfectioris entitatis, quàm sit entitas quantitatis, in qua tamen immediate subiectatur qualitas, licet qualitas secundum Scotum 4. d. 12. q. 2. sit essentialiter perfectior, quàm quantitas; sed quia illa accidentia consequuntur formas substantiales, tanquam accidentia propria.

Dico 2. Si sumatur Generatio in ratione actionis, seu productionis, subiectum ejus est generans terminus totalis & adequatus ipsum compositum, quatenus includit naturam & singularitatem. Ita Scotiæ communiter.

Probatur prima pars: Quia omni actio secundum formalitatem actionis subiectatur in agente, non verò in termino vel solo; ergò.

Probatur secunda pars, ex Aristotele 7. Metaph. t. 26. 27. 32. ubi dicit compositum primò generari, hoc est adæquatè & ultimè, ut explicat Scotus 1. d. 5. q. 1. G. secundò illud dicitur terminus qui, seu ultimus, qui est primò ab agente naturali intentus, & in quo solum ultimè quiescit; sed hoc est compositum: ergò. Probatur major à pari, nam sicut in moralibus finis ille est, qui ab agente naturali ultimè, & primò intenditur, & cetera propter ipsum, sic in naturalibus agens naturale ideò operatur, & formam cum materia unit, ut compositum producat; ergò ipsum erit ultimus & adæquatus terminus Generationis, cum eo ipso quiescat mutatio, eoque habito cesset totaliter agens, licet singularitas naturæ, & existentia non producantur immediate ab ipso producente, sed potius ab ipsa essentia reali, cujus sunt existentia & singularitas, hoc inde evenit, quia modi intrinseci alicujus rei producuntur ab illa re, cujus sunt modi, si enim producerentur à producente naturam possent aliquando non produci ab eo, quod tamen falsum est, quia in dispensabiliter, & simpliciter sequuntur ad productionem naturæ.

Dixi in Conclusionem: Compositum esse terminum, ut includit naturam & singularitatem, quia secundum Aristotelem 1. Met. 1. Generationes sunt circa singularia, natura namque in communi licet constaret genere & formâ ut sic, non generatur, non enim generatur ignis ut sic, sed hic ignis.

Addi etiam, ut includit singularitatem, & non subsistentiam, tum propter animatorum generationem, in qua corpus pro altera parte terminat Generationem ut quod in suo ordine, & tamen non est subsistens, cum sit alteri communicabile, tum, quia natura ut sic, seclusa subsistentia, est sufficiens terminus Generationis, ut patet de B. V. erga humanitatem Christi; tum denique, quia subsistentia est quid negativum, adeoque actio Generativa ad eam terminari non potest.

malis generationis est ille, quo generans assimilatur sibi genitum, secundum esse essentiale, seu specificum, sed hoc facit forma, & non aliqua unio, quæ est accidens, & merus respectus extrinsecus adveniens habens se per modum meræ conditionis applicantis causas intrinsecas: ergo forma erit terminus formalis quo, & non unio, tale namque est constitutum, qualis est formalis terminus constituens: unde si esset accidentalis, constitutum etiam esset accidentale. Neque est necesse, quod terminus formalis in generatione semper de novo accipiat esse per eam, nam æquè bene dicitur terminus ad quem, licet præexistat, dummodò de novo in materiam inducatur, & æquè bene sua munera specificandi & assimilandi exercet, ac si non præexistisset.

VII. Adversarii probant, formam debere esse terminum qui. Illud est terminus qui, quod secundum se propriè, & primò generatur, sed compositum non sic generatur secundum se totum, & primò, nam materia præexistit; ergo compositum non est terminus, sed sola forma, quæ sic primò & propriè generatur; sed Respondeo cum Doctore, compositum poni per se primò terminum generationis primitate adæquationis, non verò totalitatis; generatur enim in se, & per se, & non gratiã alterius, veluti forma, & hæc ratione dicitur per se primò generari.

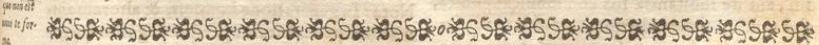
Ad alteram p, Scilicet corruptio-

X. Declaratur subiectum corruptionis sicut & terminus.

nem, progrediendo, facilè est eam resolvere: unde etiam breviter eam expedit; nam si de ipsa corruptione loquamur sub ratione mutationis, subiectum est materia, in qua, velut in arena utraque exercetur mutatio: terminus autem est non esse, seu privatio formæ, nam quemadmodum in generatione transit materia de non esse formæ ad esse, ita e contra in corruptione transit de esse formæ, ad non esse formæ; si verò de ea loquamur in ratione destructionis, seu actionis destructivæ, terminus erit non esse compositi; sicut enim per generationem in ratione productionis solum compositum accipit esse, hoc enim est, quod propriè generatur, ita compositum est, quod propriè dicitur corrumpi, & per corruptionem desinere, secus est de forma, quæ sicut non dicitur propriè generari, sed educi de potentia subiecti, ita nec propriè dicitur corrumpi, sed desinere in materia, & in ejus potentiam rursus reduci, tamen ob nominum penuriam dicitur etiam forma corrumpi.

VIII. Joannes à S. Thoma Probat subsistentiam esse terminum qui. Quia ille est terminus qui, qui per se directè, & primariò in generatione attingitur, & non secundariò, & mediatè, sed subsistentia sic attingitur; quia per se primò pertinet ad perfectionem termini: ergo. At tamen Respondeo cum Scoto 3. d. 6. q. 1. & distingo minorem; subsistentia formalis, nego; hæc enim duplicem dicit negationem; subsistentia materialiter sumpta, quæ est existentia compositi, concedo; nam hæc, cum non sit gratiã alterius, sed gratiã sui producta, ad ipsam sequitur illa duplex negatio, dummodò non impediatur.

IX. Dico 3. Terminus formalis, seu quo generationis est forma, & unio. Probatur terminus for-

DISPUTATIO VI.

DE GENERATIONE VIVENTIUM.

QUESTIO I.

Quid sit Generatio Viventium?

I. Cognitã Generatione ut sic ad generationem viventium explicandam accedo, & quamvis nominatenus tam Thomistæ quàm Scotistæ in hac definienda discordent, utpote cum aliqui plus, alii minus in definitione ponant, facilè tamen concordari in hac possunt materia, ut sola videatur controversia de voce, non de se, unde ad obvianandum multis difficultatibus, & variis explanationibus, alioquin faciendis providendo, unam tam Thomistarum, quàm Scotistarum completentem hic trado definitionem, & ad quæstionem

Augustini lib. 1. contra Maxim. Ubi ait: Si animalibus dedit, ut non generent nisi quod sunt, homo hominem generat, canis canem, & Deus Deum non generat? Hoc genuit Pater, quod est, alioquin non est Filius verus, sicut de partibus animalium supra diximus. Similia habet lib. 2. c. 78. Est communis, nisi quod nonnulli addant: ly in similitudinem naturæ, quam particulam infra dandam in solutione oppositionis pro Scoto. Explicatur ergo Conclusio: Dicitur productio, in quo convenit cum productione substantiali non viventium, loquor enim de ea hic sub ratione productionis, & non mutationis: Dicitur naturalis, per quam particulam excluditur ab hac descriptione omnis productio, etiam viventis à vivente, quæ fieret per potentiam liberam, seu per voluntatem; hinc ab ea excluduntur primi homines, licet facti sint à DEO vivente, etiam aliquo modo ad ejus imaginem & similitudinem, sicut

II. Dico: Generatio viventium ut sic, bene describitur, quod sit: Productio naturalis viventis à vivente mediante principio conjuncto. Hæc est D.